

ISSN 2738-0343

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА

**ОДЕЉЕЊЕ ЗА ИНФОРМАЦИОНО-ДОКУМЕНТАЦИОНЕ
И БИБЛИОТЕЧКЕ ПОСЛОВЕ**

**ИНФОРМАТИВНИ
БИЛТЕН**

**БРОЈ 5
2024**

Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове Управе за заједничке послове републичких органа већ више од тридесет година једном месечно објављује Информативни билтен, којим обавештава кориснике о обновљеном информационо-документационом и библиотечком фонду.

Обавештавамо кориснике да БАЗИ ПРАВНИХ ПРОПИСА Одељења за информационо-документационе и библиотечке послове Управе, која је дневно ажурна и притом бесплатна, могу приступити путем следеће интернет адресе:

<http://bpp.uzzpro.gov.rs>

Из наше базе која садржи преко 150.000 прописа и преко пола милиона скенираних страна службених гласила, за свега неколико минута може се добити како важећи тако и неважећи пропис, у штампаној верзији или електронском поштом, као што се може добити и телефонским путем свака информација о статусу траженог прописа.

БИЛТЕНИ у електронском облику могу се преузети на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-bilteni.html>

Целокупан библиотечки фонд може се погледати на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-knjige.html>

Дигитална библиотека налази се на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-digit.html>

За коришћење целокупног фонда, као и за информације о правним прописима објављеним у службеним гласилима, корисници се могу обратити Одељењу:

Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове

Управа за заједничке послове републичких органа

Немањина бр. 22–26

Београд

Телефон: 3616-296; 363-1620; 363-1104; 3613-734/лок. 1620 и 1104

biblioteka@uzzpro.gov.rs

САДРЖАЈ

- 1. Преглед одабраних правних прописа објављених у службеним гласилима Републике Србије, Аутономне Покрајине Војводине и Града Београда**
- 2. Списак претплата на службена гласила и часописе за потребе библиотеке Управе у 2024. години**
- 3. Преглед садржаја нових бројева часописа**
- 4. Преглед старих публикација**
- 5. Преглед нових књига**
- 6. Листа најчитанијих књига**

1

**ПРЕГЛЕД ОДАБРАНИХ ПРАВНИХ ПРОПИСА
ОБЈАВЉЕНИХ У СЛУЖБЕНИМ ГЛАСИЛИМА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ
ВОЈВОДИНЕ И ГРАДА БЕОГРАДА**

УСТАВНОПРАВНИ И ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ

Службени гласник Републике Србије

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Естонији, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Хелсинкију, Саше Обрадовића, Службени гласник Републике Србије бр. 45/2024

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Естонији, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Хелсинкију, Александра Јанковића, Службени гласник Републике Србије бр. 45/2024

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Малти, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Риму, Горана Алексића, Службени гласник Републике Србије бр. 48/2024

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Малти, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Риму, Мирјане Јеремић, Службени гласник Републике Србије бр. 48/2024

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Кнежевини Монако, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Паризу, Наташе Марић, Службени гласник Републике Србије бр. 48/2024

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Кнежевини Монако, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Паризу, Ане Хрустановић, Службени гласник Републике Србије бр. 48/2024

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Савезној Републици Немачкој, др Снежане Јанковић, Службени гласник Републике Србије бр. 48/2024

Закон о допунама Закона о јединственом бирачком списку, Службени гласник Републике Србије бр. 44/2024

Уредба о оснивању Канцеларије за јавну и културну дипломатију, Службени гласник Републике Србије бр. 45/2024

Одлука о избору Владе, Службени гласник Републике Србије бр. 39/2024

Одлука о изменама Одлуке о саставу Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање, Службени гласник Републике Србије бр. 44/2024

Одлука о изменама Одлуке о саставу сталних делегација Народне скупштине Републике Србије у међународним парламентарним делегацијама, Службени гласник Републике Србије бр. 44/2024

Правилник о изменама и допунама Правилника о критеријумима и показатељима вредновања рада главног јавног тужиоца и јавног тужиоца, Службени гласник Републике Србије бр. 45/2024

Упутство о измени и допуни Упутства за спровођење Закона о јединственом бирачком списку, Службени гласник Републике Србије бр. 44/2024

Решење о постављењу вршиоца дужности директора Управе за заједничке послове републичких органа, Дејана Матића, Службени гласник Републике Србије бр. 48/2024

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Одлука о избору Покрајинске владе, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 21/2024

Одлука о потврђивању мандата посланика у Скупштини Аутономне Покрајине Војводине, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 24/2024

Службени лист Града Београда

Одлука о утврђивању Збирне изборне листе, Службени лист Града Београда бр. 51/2024

Одлука о објављивању укупног броја бирача у Граду Београду, Службени лист Града Београда бр. 53/2024

Одлука о облику и броју гласачких листића који се штампају за гласање на изборима за одборнике Скупштине Града Београда, расписаним за 2. јун 2024. године, Службени лист Града Београда бр. 54/2024

ФИНАНСИЈЕ И ПРИВРЕДА

Службени гласник Републике Србије

Уредба о измени Уредбе о ограничењу висине цена основних животних намирница, Службени гласник Републике Србије бр. 47/2024

Уредба о обавезној производњи и промету хлеба од брашна „Т-500”, Службени гласник Републике Србије бр. 47/2024

Одлука о образовању Републичког штаба за ванредне ситуације, Службени гласник Републике Србије бр. 42/2024

Одлука о изменама и допуни Одлуке о спровођењу одредаба Закона о осигурању које се односе на издавање дозволе за обављање послова осигурања/реосигурања и појединих сагласности Народне банке Србије, Службени гласник Републике Србије бр. 44/2024

Одлука о образовању Радне групе за одлучивање о учешћу у финансирању пројеката развоја и унапређења руралног туризма и угоститељства у Републици Србији, Службени гласник Републике Србије бр. 48/2024

Правилник о изменама и допунама Правилника о начину означавања и евиденцији јавних путева, Службени гласник Републике Србије бр. 42/2024

Правилник о примени политике примереног коришћења, методологији за процену одрживости укидања малопродајних додатних накнада за роминг и захтеву који пружалац услуга роминга подноси у сврху те процене, Службени гласник Републике Србије бр. 42/2024

Правилник о изменама Правилника о врстама отпада за које се може поднети захтев, дозвољеним поступцима и технологијама третмана за врсте отпада и другим посебним елементима за одређивање престанка статуса отпада, Службени гласник Републике Србије бр. 47/2024

Правилник о каматним стопама за које се сматра да су у складу са принципом „ван дохвата руке” за 2024. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 48/2024

Правилник о измени и допунама Правилника о условима и начину остваривања права на подстицаје у сточарству по кошници пчела, Службени гласник Републике Србије бр. 48/2024

Правилник о измени и допунама Правилника о ближим условима за расподелу и коришћење средстава за примену мера енергетске ефикасности, Службени гласник Републике Србије бр. 48/2024

Закључак Владе о усвајању Стратешког плана за борбу против превара и управљање неправилностима у поступању са финансијским средствима Европске уније у Републици Србији за период 2024–2026. године, Службени гласник Републике Србије бр. 48/2024

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Правилник за доделу подстицајних средстава за уређење пољопривредног земљишта у АП Војводини у 2024. години, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 21/2024

Службени лист Града Београда

Решење о усвајању Извештаја о реализацији Локалног плана управљања отпадом града Београда 2021–2023, за 2023. годину, Службени лист Града Београда бр. 48/2024

Решење о одређивању субјеката од посебног значаја за заштиту и спасавање на територији града Београда, Службени лист Града Београда бр. 54/2024

Програм уређивања и доделе грађевинског земљишта за период јануар–јун 2024. године, са пројекцијом за период јул–децембар 2024. године и 2025. и 2026. годину, Службени лист Града Београда бр. 48/2024

ОБРАЗОВАЊЕ, НАУКА, КУЛТУРА И ФИЗИЧКА КУЛТУРА

Службени гласник Републике Србије

Одлука о финансирању набавке уџбеника средствима буџета Републике Србије за школску 2024/2025. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 48/2024

Правилник о заштити људских права у области пружања медијских услуга, Службени гласник Републике Србије бр. 43/2024

Правилник о заштити права малолетника у области пружања медијских услуга, Службени гласник Републике Србије бр. 43/2024

Правилник о начину извршавања обавеза пружалаца медијских услуга током изборне кампање, Службени гласник Републике Србије бр. 43/2024

Правилник о доступности програмских садржаја особама оштећеног слуха односно вида, Службени гласник Републике Србије бр. 43/2024

Правилник о начину формирања Листе најважнијих догађаја од посебног значаја за све грађане и остваривању права на приступ догађајима од великог интереса за јавност, Службени гласник Републике Србије бр. 43/2024

Правилник о спровођењу наградних такмичења у области пружања медијске услуге, Службени гласник Републике Србије бр. 43/2024

Правилник о обавезама и критеријумима учешћа европских аудио-визуелних дела и удела српских музичких дела у програмима пружалаца медијских услуга, Службени гласник Републике Србије бр. 43/2024

Правилник о хитном обавештавању јавности о нестанку малолетног лица, Службени гласник Републике Србије бр. 43/2024

Правилник о условима и критеријумима за издавање дозволе за пружање медијске услуге, Службени гласник Републике Србије бр. 43/2024

Правилник о висини, измени висине и начину обрачунавања накнаде за пружање медијске услуге, Службени гласник Републике Србије бр. 43/2024

Упутство о начину примене одредаба Закона о електронским медијима којима се уређује сопствена продукција, Службени гласник Републике Србије бр. 43/2024

Решења о додели новчане награде за спортске резултате, Службени гласник Републике Србије бр. 41/2024

Решење о додели националног спортског признања, Службени гласник Републике Србије бр. 48/2024

Решења о додели новчане награде за спортске резултате, Службени гласник Републике Србије бр. 48/2024

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Одлука о броју места за упис ученика у први разред средњих школа на територији Аутономне Покрајине Војводине у школској 2024/2025. години, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 23/2024

Правилник о додели једнократне новчане помоћи студентима припадницима ромске националне мањине који су уписани применом афирмативне мере у школску 2023/2024. годину на високошколске установе чији је оснивач Аутономна Покрајина Војводина, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 21/2024

РАЗНО

Службени гласник Републике Србије

Индекси потрошачких цена за април 2024. године, Службени гласник Републике Србије бр. 45/2024

Подаци о просечним зарадама и просечним зарадама без пореза и доприноса по запосленом, за март 2024. године, Службени гласник Републике Србије бр. 48/2024

Службени лист Града Београда

Показатељ повећања потрошачких цена у априлу 2024. године, Службени лист Града Београда бр. 50/2024

2

СПИСАК ПРЕПЛАТА НА СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА И ЧАСОПИСЕ ЗА ПОТРЕБЕ БИБЛИОТЕКЕ УПРАВЕ У 2024. ГОДИНИ

СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА

1.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
2.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ – МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ
3.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ
4.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ГРАДА БЕОГРАДА

СТРУЧНИ ЧАСОПИСИ

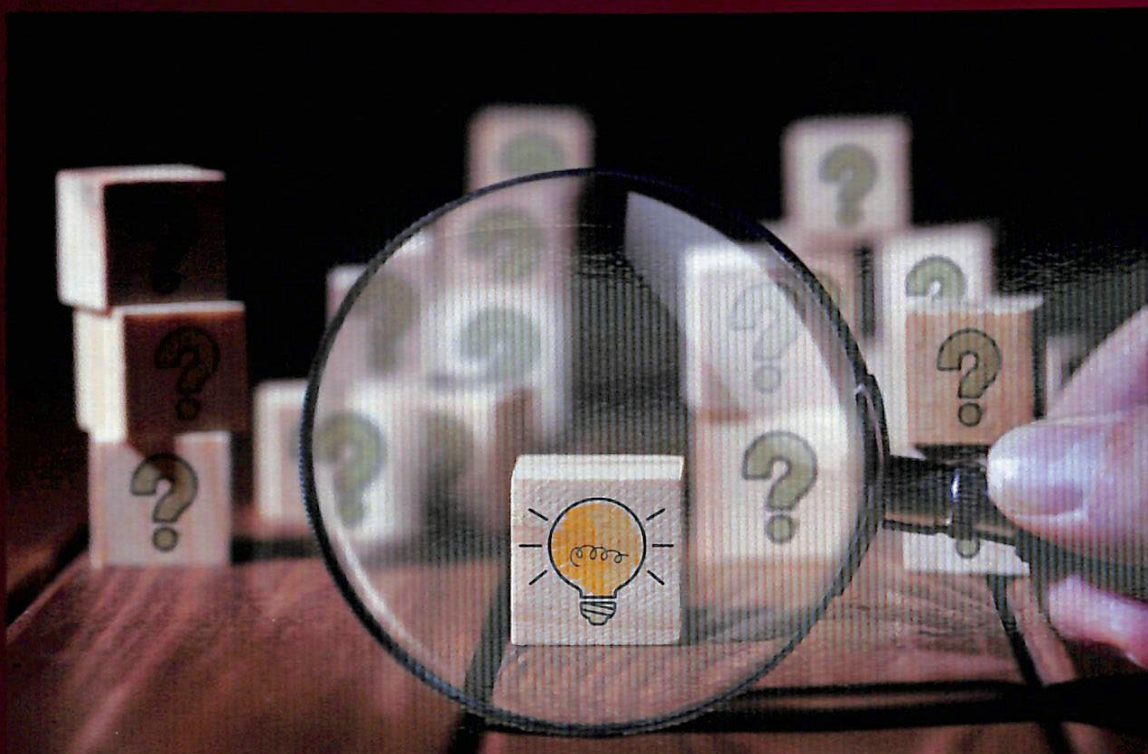
1.	КОРАЦИ: часопис за књижевност, уметност и културу
2.	ЛЕГЕ АРТИС: прописи у пракси

ОСТАЛЕ СЕРИЈСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

1.	БИЛТЕН СУДСКЕ ПРАКСЕ ПРИВРЕДНИХ СУДОВА
2.	БИЛТЕН УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

3

ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА НОВИХ БРОЈЕВА ЧАСОПИСА

Спорна питања из Закона о извршењу и обезбеђењу

- ▶ Одговори на питања из области здравствене заштите и здравственог осигурања, социјалне заштите и радних односа
- ▶ Позитивноправни аспекти кривичног дела насилничко понашање на спортској приредби или јавном скупу
- ▶ Одлагање кривичног гоњења – опортунитет (члан 283. Законика о кривичном поступку)
- ▶ Последице пропуштања процесних радњи – први део
- ▶ Реч адвоката: Закон о поступку уписа у катастар непокретности и катастар инфраструктуре и улога адвоката
- ▶ Стално настањење странаца у Србији – услови и поступак
- ▶ Понављање управног поступка

У овом броју...

ГРАЂАНСКО ПРАВО

- 4 Спорна питања из Закона о извршењу и обезбеђењу
- 10 Последице пропуштања процесних радњи – први део
- 17 Реч адвоката: Закон о поступку уписа у катастар непокретности и катастар инфраструктуре и улога адвоката

КРИВИЧНО И ПРЕКРШАЈНО ПРАВО

- 26 Позитивноправни аспекти кривичног дела насилничко понашање на спорској приредби или јавном скупу
- 31 Одлагање кривичног гоњења – опортунитет (члан 283. Законика о кривичном поступку)

УПРАВНО ПРАВО

- 35 Понављање управног поступка

РАДНО ПРАВО

- 40 Стално настањење странаца у Србији – услови и поступак
- 47 Одговори на питања из области здравствене заштите и здравственог осигурања, социјалне заштите и радних односа
- 52 Неоправдани изостанак као отказни разлог у новијој пракси Врховног суда

РУБРИКЕ

- 57 Портал читалаца
- 62 Календар важења правних аката
- 63 Поводом Међународног дана Црвеног крста и Црвеног полумесеца
- 74 Кад језик пресуди: Синонимија и полисемија у правном језику са становишта форензичке лингвистике
- 81 Преглед прописа донетих између два броја

4

ПРЕГЛЕД СТАРИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Излазећи у сусрет све израженијим захтевима корисника да пронађу одговор на специфична питања из професионалне праксе, кроз Информативни билтен континуирано ћемо упознавати своје читаоце са садржајима старих књига из богате ризнице библиотеке Управе. Наш фонд обухвата, између осталог, и вредне писане документе који, осим документационе, имају и научну и стручну вредност. Будући да су посредни књиге од историјског значаја, као и периодична издања и друге драгоцене библиотечке целине којима располажу постојећи фондови, овим путем настојали смо да проширимо лектуру свима онима који желе да се стручно усавршавају. Напомињемо да ове књиге (из којих дајемо само изводе) могу да се користе само у читаоници библиотеке Управе за заједничке послове републичких органа, а део фонда дигитализован је и доступан на адреси: <http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-digit.html>

За овај број издвајамо:

- 1. Правилник о пракси и полагању државних стручних испита чиновничких приправника ресора Министарства унутрашњих послова: Београд, 1931.**
- 2. Правилник о полагању државног стручног испита чиновничких приправника у Министарству грађевина и то: дипломираних правника, техничара, административних, рачунских и архивских чиновника, практичних техничара, надзорника путова и надзорника вода: Београд, 1931.**
- 3. Правила о полагању државног стручног испита чиновничких приправника државних централних позоришта: Београд, 1931.**
- 4. Правила о полагању државног стручног испита за чиновнике Главне контроле: Београд, 1931.**
- 5. Правила о полагању државног стручног испита у ресору Министарства трговине и индустрије: Београд, 1931.**

У наредним бројевима Информативног билтена наставићемо са приказима тематски и жанровски разноврсних публикација нашег богатог фонда.

89 Св **ЗБИРКА ЗАКОНА** **Св. 189.**
Прогумачених судском и административном праксом
Издаје др **ГОЈКО НИКЕТИЋ**

ЗАКОНОДАВСТВО О ЧИНОВНИЦИМА

КЊИГА ДРУГА

Закони, уредбе, правилници, правила и наредбе за извршење Закона о чиновницима издани закључно до 31. децембра, 1931. год.

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1, КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 1.
1932

П РА В И Л Н И К

III Бр. 59441. од 21. октобра, 1931. год,

о пракси и полагању државних стручних испита чиновничких приправника ресора Министарства унутрашњих послова

На основу § 14 Закона о чиновницима, а у вези чл. 98 и 113 Закона о унутрашњој управи прописује се Правилник о пракси и полагању државних стручних испита чиновничких приправника ресора Министарства унутрашњих послова:

Чл. 1. — Старешине надлештава, код којих служе чиновнички приправници, дужни су, да их у служби запосле тако, да им време приправне службе да што више прилика за упознавање службених прописа, стручно усавршавање и практично вежбање у пословима службе.

Старешине су дужне, да приправнике уводе у праксу смотрено, упућујући их на постојеће прописе и на њихову правилну примену.

Уколико се старешина лично не би могао посветити томе послу, он ће приправнику одредити нарочитог чиновника, који ће се старати о његовом васпитању и вежбању.

Чл. 2. — Старешина надлештва прописане ће план за практично запослење појединих приправника у појединим гранама надлештва, имајући при томе у виду, да им се да прилика и за упознавање рачуноводствених послова.

Приправницима струка, за које се тражи факултетска спрема или потпуна средња школа, мора се дати прилика, да се упознају и са манипулативном канцеларијском службом.

Старешина ће приправнике упућивати на што дуже вршење оне врсте службе, за коју они показују нарочиту наклоност и способност.

Чл. 3. — Приправници струке, за коју се тражи факултетска спрема, по правилу, морају бити најмање пола године запослени код банске управе (Управе града Београда), а затим једну годину код среског начелства (управе полиције, претстојништва градске полиције, полицијског комесаријата).

Чл. 4. Државни стручни испити приправника полажу се пред испитним комисијама, које се образују код банских управа. Месно надлежна је она комисија, на чијем подручју је кандидат служио на дан, када је поднео молбу за пуштање на испит.

Приправници са службом у Министарству унутрашњих послова и код Управе града Београда односно код потчињених јој власти из струке, за коју се тражи факултетска спрема, полажу испите пред испитном комисијом надлежном за Дунавску бановину, а приправници осталих струка полажу испите пред испитном комисијом која се образује у самом Министарству.

Чл. 5. — Комисија за полагање испита струке, за коју се тражи факултетска спрема, састоји се из претседника и четири члана. Претседник и чланови испитне комисије постављају се из реда политичко-управних чиновника, универзитетских професора или судија касационог, апелационих и управних судова. Ови се испити полажу у присуству изасланика Министра унутрашњих послова.

Комисија за полагање испита струке, за коју се тражи потпуна средња школа, једна је и састоји се из претседника и два члана. Претседник и чланови испитне комисије постављају се из реда политичко-управних чиновника.

Претседнике и чланове испитних комисија постављају почетком сваке године за текућу годину: Министар унутрашњих послова за полагање испита по ставу првом, а банови односно Министар унутрашњих послова за полагање испита по ставу другом овога члана. На исти начин се поставља и по један заменик за претседника и сваког члана, као и по један деловођа за сваку комисију.

Чл. 6. — Претседник и чланови испитне комисије добијаће награду, коју за свакога плаћају кандидати у висини једне припадајуће редовне дневнице за сваки дан, а не дневнице према броју кандидата. Ако станују изван седишта комисије, добијају из државне касе и припадајуће путне трошкове, према прописима о накнади путних трошкова за службена путовања.

Чл. 7. — Молба за полагање испита подноси се бану службеним путем, односно Министарству унутрашњих послова. Одлуку о пуштању на испит доноси бан односно Министарство.

Ако кандидат уз молбу своју приложи какве своје радове, испитна комисија ће моћи по своме нахођењу и проверавању имати то у виду при оцени кандидата.

Чл. 8. — Редовно у месецу мају и новембру претседници испитних комисија одређују рокове за испите и разделеђују члановима комисије грађу, која ће се испитивати, и позивају по два односно оба члана, да сваки за свој предмет спреми задатке за писмене испите.

Одређене рокове за испите претседници ће објавити преко банске управе односно Министарства унутрашњих послова. О роковима за испите струке, за коју се тражи факултетска спрема, известиће се и Министарство унутрашњих послова.

Претседници руководе испитима. Испит је писмен и усмен.

Чл. 9. — Прво се полаже писмени испит. Кандидат добија на израду два задатка из грађе означене у члану 12. Задаци треба да су такви, да их средње способан чиновник може израдити за четири часа и да се по њима може оценити спрема кандидата.

Кандидат писмене задатке добија на дан писменог испита.

Чл. 10. — Писмени задаци израђују се у прикладним просторијама под надзором једног члана комисије, и то једног дана у времену од 8 до 12 часова. Кандидату се при изради задатка стављају на расположење службене збирке закона и других прописа. Друга помоћна средства нису допуштена. Свако недопуштено општење за време писања задатка је забрањено, а у случају, да се то деси, комисија ће одлучити, да кандидат није положио испит.

Потписани и израђени задаци предају се одмах присутном члану комисије, који ће их предати претседнику комисије. Претседник предаје задатке надлежним члановима комисије на оцену и реферат комисији.

Чл. 11. — Усмени испит полаже кандидат првог наредног радног дана по писменом испиту и то у присуству целе комисије. Усмени испит сваког кандидата траје око два часа.

На усменом испиту постављаће се питања у обиму грађе означене у чл. 12. При одговорима ће се у првом реду ценити схватање и разумевање управних задатака као и спретност у излагању.

Испитна комисија има да се увери, да ли је приправник стекао потребно знање и способност, да може успешно вршити послове своје струке. Зато ће комисија испитивањем утврдити, познаје ли кандидат односне прописе, колика је његова општа спрема и пословна вештина, има ли смисла за упознавање и правилно схватање свеопштих прилика, и коначно како се уме снаћи у конкретним случајевима.

Чл. 12. — У програм за полагање испита струке, за коју се тражи факултетска спрема улази познавање основних и за концептну праксу главних прописа, који се односе на организацију Државе и друга уставна питања, Народно претставништво, врховну државну управу, Државни савет и управне судове, Главну контролу, уређење Министарства унутрашњих послова и других министарстава, унутрашњу управу, поделу Краљевине на управна подручја, банску управу, срезове, општине, државне службенике, заштиту јавне безбедности и поретка у држави, општи управни поступак, грађанско приватно право са судским поступком, кривично право са поступком, државно тужиоштво, злоупотребе у службеној дужности, старатељство, држављанство, завичајност, матрично убележавање, лична имена, путне исправе, екстрадицију, организацију и разноврсну службу полиције, жандармерију и егzekутивне управне органе, оружје, штампу, просвету, пољопривреду, задругарство, земљишне заједнице, комасацију земљишта, шуме, руде, трговину и индустри-

ју, радње, осигурање радника, збрињавање сиротиње, санитарску службу и народно здравље, подизање грађевина, путове, мостове, бујице, водно право, исељавање становништва, колонизацију, аграрне односе, коморе радничке, трговачке, индустријске, лов, риболов, контролу мера и племенитих метала, осигуравајућа друштва, сајмове, баруте и експлозиве, слуге и господаре, експропријације, право службеника на дневнице и попутнине, државно рачуноводство, таксе, манипулативне канцеларијске послове.

У програм за полагање испита струке, за коју се тражи потпуна средња школа, улази познавање основних и за концептно-помоћну праксу главних прописа, који се односе на организацију Државе и друга уставна питања, Народно претставништво, Врховну државну управу, Државни савет и управне судове, Главну контролу, унутрашњу управу, поделу Краљевине на управна подручја, банску управу, срезове, општине, државне службенике, општи управни поступак, грађанско-приватно право са поступком, кривично право са поступком, државно тужиоштво, злоупотребе у службеној дужности, старатељство, државно рачуноводство, таксе и манипулативне канцеларијске послове; — детаљно познавање организације као и материјалних и формалних прописа оне службе опште управе, у којој је кандидат најдуже времена био запослен или за коју показује нарочито наклоност и способност.

У програм за полагање испита струке, за коју се тражи непотпуна средња школа, улази познавање општих појмова из прописа,

који се односе на организацију Државе и друга уставна питања, Народно претставништво, Врховну државну управу, управно судство, Главну контролу, општу управу, административну поделу, државне службенике, општи управни поступак, злоупотребе у службеној дужности, државно рачуноводство и таксе; — детаљно познавање манипулативних канцеларијских послова и то: примање приспелих аката, озваничавање и спровођење истих кроз књиге, развођење обрађених списа, преписивање и умножавање аката, експедовање решених предмета, уређивање и чување аката; — као и детаљно упознавање организације и материјалних и формалних прописа оне службе опште управе, у којој је кандидат најдуже времена био запослен или за коју показује нарочиту наклоност и способност.

Чл. 13. — Одмах по довршеном усменом испиту комисија одлучује у тајној седници о успеху целокупног (писменог и усменог) испита. При оцењивању успеха комисија може поред писмених задатака и резултата усменог испита узети у обзир и старешински извештај о кандидату.

Чл. 14. — При оцењивању успеха најпре ће се гласањем одредити, је ли кандидат положио испит или не. Признаје ли му се, да је положио испит, онда оцена гласи: „положио”, а може гласити: „положио с одликом”, ако за ову оцену успеха гласају претседник и сви чланови комисије.

Прво гласа најмлађи по рангу, претседник гласа последњи. Изасланик Министра унутрашњих послова не гласа.

Чл. 15. — Записник о испиту води деловођа. Поред личних података кандидата унесе се у записник и успех испита и размера гласова, којима је успех одређен. Записник потписују претседник и чланови комисије а и изасланик Министра унутрашњих послова код испита струке за коју се тражи факултетска спрема:

Чл. 16. — Успех испита мора се кандидату саопштити одмах.

Службено сведочанство о успеху издаје бан надлежан за подручје где се испит полагао, односно Министарство унутрашњих послова. Препис записника и сведочанства шаље се власти, код које се налазе службенички листови ради уписа садржине у службеничке листове. Акта се чувају у архиви банске управе односно Министарству унутрашњих послова.

Сведочанство гласи:

„Сведочанство о положеном државном стручном испиту за чиновника ..... струке ресора Министарства унутрашњих послова.

Г..... чиновнички приправник .....
 ..... струке, рођен ..... год. у .....
 ..... положио је данас пред испитном комисијом државни стручни испит за чиновника ..... струке ресора Министарства у-

нутрашњих послова са оценом ....., за доказ чега му се издаје ово сведочанство према чл. 16 Правилника о полагању државних стручних испита чиновничких приправника ресора Министарства унутрашњих послова.

...Бр.....

.....год.

у .....

.....
.....

(М. П.)

У сведочанству пред речима „струке” треба ставити „концептне” или „концептно-помоћне” или „архивске.”

Чл. 17. — У погледу праксе и полагања државног стручног испита чиновничких приправника струке полицијских лекара и струке полицијских хемичара ресора Министарства унутрашњих послова сходно се примењују прописи овога Правилника, уколико није у њему друкчије одређено.

Одредбе чл. 3 и 18 за њих не важе. Молба за полагање испита подноси се претпостављеном бану односно Управнику града Београда, који доноси одлуку о пуштању на испит. Испити се полажу пред испитним комисијама, које се образују код Министарства унутрашњих послова. Претседник и чланови постављају се из реда политичко-управних чиновника, универзитетских професора и других стручњака дотичне струке.

У програм за полагање испита улази познавање основних и за дотичну праксу главних прописа, који се односе на организацију

Државе и друга уставна питања, Народно Претставништво, врховну државну управу, управно судство, Главну контролу, административну поделу, општу управу, државне службенике, злоупотребе у службеној дужности, општи управни поступак, заштиту јавне безбедности и поретка у држави, кривично право, организацију и разноврсну службу полиције, жандармерију и егzekутивне управне органе, истражну службу, државно рачуноводство, таксе и манипулативне канцеларијске послове; — уз то за лекаре нарочито: детаљно познавање целокупног санитетског законодавства, судске и социјалне медицине, хигијене и епидемиологије, оружја и његовог дејства; експлозивних материја и отровних гасова, дактилоскопије, фотографије и микрофотографије; — а за хемичаре нарочито: детаљно познавање прописа, који се односе на намирнице за живот и лекове биолошког порекла, детаљно познавање основа аналитичке хемије и метода токсиколошких, фармацеутских и техничких испитивања, детаљно познавање хемије примењене у полицији, као вештачење крви и других материја органског и неорганског порекла, отрова и разних средстава за угушивање и нагризање, разних врста хартије, мастила, оружја и његовог дејства и експлозивних материја, детаљно познавање дактилоскопије, фотографије и микрофотографије.

Сведочанство о положеном испиту издаје Министарство унутрашњих послова. Препис записника и сведочанства шаље се власти, код које се налазе службенички листови ради уписа садржине у службеничке листове.

На испит за полицијског лекара могу бити пуштени само кандидати, који су пре ступања у приправну службу добили право лекарске праксе.

Чл. 18. — Према прописима овога Правилника могу сходно чл. 19 Закона о унутрашњој управи полагати испите и управни чиновници, који испуњавају услове Закона о чиновницима за дотичну струку и који су као такви служили најмање две године у градовима са правом опште управне власти првог степена.

Чл. 19. — После рока 31 марта 1934 године, они који су положили судијски или адвокатски испит могу полагати политичко-управни стручни испит са олакшањем тако, да се не испитују из главних предмета програма судијског или адвокатског испита (грађански закон, грађански судски поступак, старатељство, кривични закон, кривични судски поступак). У случају неуспеха вршиће се полагање испита без ове олакшице.

Чл. 20. — Правилник о пракси политичко-управних приправника и о полагању политичко-управног стручног испита ШБр. 56747, од 3 децембра 1929 године, и Правилник о полагању државног стручног испита приправника II и III категорије ресора Министарства унутрашњих послова ШБр. 6679, од 8 фебруара 1930 године престају важити. Овим Правилником

не мењају се прописи о државним полицијским извршним службеницима.

Чл. 21. — Овај Правилник ступа на снагу кад се обнародује у „Службеним новинама”.

Службене новине Бр. 250. — LXXVII од 26. октобра, 1931. год.

ПРАВИЛНИК

Бр. 41195. од 24. новембра, 1931. год.,

о полагању државног стручног испита чиновничких приправника у Министарству грађевина и то: дипломираних правника, техничара, административних, рачунских и архивских чиновника, практичних техничара, надзорника путова и надзорника вода

На основу § 14 и 260 Закона о чиновницима од 31 марта 1931. год., прописује се следећи Правилник о полагању државног стручног испита чиновничких приправника у Министарству грађевина и то: дипломираних правника, техничара, административних, рачунских и архивских чиновника, практичних техничара, надзорника путова и надзорника вода:

Циљ полагања испита

Чл. 1. — Овај испит полаже се ради стицања права чиновничких приправника за постављење на чиновничка службена места.

Овим испитом има да се оцени, да ли кандидат поред теориске има и практичне спреме

за све службене радње из своје струке и да ли довољно познаје све законске прописе, у колико су му потребни за успешно отправљање свих службених послова његове струке.

Право на полагање испита

Чл. 2. — Право на полагање овог државног стручног испита стиче се после двогодишње праксе у државној, бановинској или општинској служби.

Чиновничком приправнику, који у току приправне службе промени струку пре положеног стручног испита, време проведено у ранијој струци може се рачунати у рок приправне службе у новој струци, али приправна служба у овој мора да траје најмање једну годину, с тим да са том годином не може да прекорачи крајњи рок од пет година приправне службе.

У случају ако чиновнички приправник пређе у другу струку пошто је у ранијој струци већ положио стручни испит, може се ослободити стручног испита у новој струци из оних предмета из којих је испит у претходној струци положио.

Ако чиновнички приправник прекине приправну службу са другог разлога осим због болести или због служења обавезног рока у сталном кадру, ранија приправна служба рачунаће му се само у истој струци.

Званичнику, који накнадно стекне спремину непотпуне средње школе или њој равне стручне школе, или испуни услове из § 8. Закона о чиновницима, званиничка служба је једнака приправној служби те струке.

Проведено време у пракси пре и за време школовања не узима се у обзир.

Страни поданици немају право на полагање овог испита.

Врста испита

Чл. 3. — Кандидати могу полагати испит само из оне струке, за коју су стекли стручну спрему.

Време и место полагања испита

Чл. 4. — Испити се полагају у месецу марту сваке године. Изузетно Министар грађевина може одредити још један рок ако се и кад укаже потреба.

Надзорници путова и надзорници вода, као и практични техничари са службом на подручју банских управа, полагају испит у надлежној банској управи а сви остали приправници у Министарству грађевина.

Пријаве за полагање испита

Чл. 5. — Пријаве за полагање испита подnose се писмено оној власти код које се испит полаже, и то најдаље на месец дана пре испитног рока; после овог рока поднете пријаве неће се узимати у обзир.

Уз пријаву сваки ће кандидат приложити:

- 1) школско сведочанство;
- 2) уверење о двогодишњој приправничкој служби;
- 3) уверење о поданству;
- 4) кратак опис живота и рада; и
- 5) таксу према чл. 14. овог Правилника.

Одлука о пријему кандидата

Чл. 6. — Примљене пријаве Министарство грађевина, односно банска управа, упућује испитној комисији, која ће прегледати пријаве и најдаље за 15 дана пре испитног рока одлучити, који се кандидати пуштају на испит. Ова се одлука саопштава кандидатима преко Министарства грађевина, односно банске управе писмено.

Испитна комисија

Чл. 7. — Испитну комисију за кандидате који полажу испит у Министарству грађевина одређује својим решењем Министар грађевина унапред за сваку годину, а испитну комисију за кандидате који испит полажу у банској управи одређује бан унапред за сваку годину. Истим решењем именује се и деловођа комисије.

Испитна комисија за сваку струку састоји се из три члана, којима се одређују и заменици; претседник комисије је најстарији члан по рангу.

Дужност испитне комисије је да припреми писмене задатке, да их прегледа и кандидате испита.

Писмени испит

Чл. 8. — Писмени испит састоји се из задатка, који ће кандидати имати да израде пред испитном комисијом а који рад може трајати највише шест часова. Израђене задатке кандидати ће предати претседнику комисије.

Техничари и практични техничари у пријави за полагање испита могу захтевати писмен задатак по избору из путева, железница, хидротехнике, са свима потребним објектима, из архитектуре, машинства, електромашинства и из бродарства.

Испитна комисија прегледаће израђене задатке и одлучити, који се кандидати пуштају на усмени испит, а који одбијају за идући испитни рок и одлуку о томе одмах саопштити кандидатима.

Усмени испит

Чл. 9. — Кандидати пуштени на усмени испит, имаће да одговарају на постављена питања из обима њихове струке, тако да кандидат поред практичне спреме покаже и своје теориско знање као и познавање потребних законских прописа и администрације за успешно отправљање службе.

Кандидати који на овом испиту покажу незадовољавајући успех имају понова полагати и писмени и усмени испит у наредном испитном року.

Обим испита

Чл. 10. — I За дипломиране правнике:

1) Познавање свих позитивних закона, уредаба, правилника, општих наредаба и упуства у обиму потребном за правилно, тачно и брзо отправљање свих службених административно-правних послова;

2) Познавање свих службених административно-правних радња и законских облика, форме њиховог обављања;

3) Познавање свих услова потребних за законску важност административно-правног посла;

4) Правилна примена закона и законских прописа на конкретне случајеве;

5) Способност брзог и тачног уочавања суштине ствари у појединим пословима и способност кратког, прецизног и логичног излагања мисли;

6) Познавање општих и техничких услова за држање лицитација и свих правилника и општих наредаба у ресору Министарства грађевина, и

7) Архивски послови по пословнику за опште управне власти.

II За грађевинске техничаре према струкама:

1) Геодезија (мернички инструменти и снимања);

2) Нацртна геометрија;

3) Доњи и горњи строј путева, железница и градских улица;

4) Друмски и железнички мостови и тунели;

5) Станична постројења;

6) Хидрографија, хидрометрија, искоришћавање водне снаге; уређење водних токова, мелиорације, снабдевање водом, канализација;

7) Све врсте фундарања на суву и води;

8) Грађевинске конструкције од дрвета, камена, гвожђа, бетона, армираног бетона и примена ових у свима грађевинским пословима;

9) Наука о грађи, и

10) Грађевинске машине.

III За машинске и електромашинске техничаре према струкама:

1) Машински елементи;

2) Парни котлови;

- 3) Парни мотори (турбине и машине);
  - 4) Дизалице и пумпе свих врста;
  - 5) Термичке и хидрауличке машине и гасни мотори;
  - 6) Локомотиве;
  - 7) Електрична канализација — развођење;
  - 8) Електрична вуча;
  - 9) Електрична машина (динамо-генератори и трансформатори);
  - 10) Грејање, ветрење, водовод и канализација;
  - 11) Аеротехника, и
  - 12) Корито брода и његови делови.
- IV За архитектонске техничаре:
- 1) Геодезија (мернички инструменти и снимања);
  - 2) Нацртна геометрија;
  - 3) Конструкције од дрвета, камена, гвожђа, бетона и армираног бетона, са фундарањем на суву и води, и примена ових у архитектури;
  - 4) Познавање грађевинског алата и материјала, и
  - 5) Главни појмови о архитектонским грађевинама.

V За све техничаре:

Кандидати, поред израде планова за мање објекте из своје струке морају да познају и израду предмера, предрачуна и анализе цена за исте објекте. Исто тако кандидати морају познавати и прописе из закона, уредаба и правилника, који су цитирани у овом правилнику за административне чиновнике, као и остале прописе из њихове струке, у колико је то потребно за успешно и правилно вршење

њихове службе као помоћних органа инжињера и архитеката.

VI. За административне чиновнике:

- 1) Устав Краљевине Југославије од 3. септембра 1931 године;
- 2) Закон о уређењу Врховне државне управе;
- 3) Закон о називу и подели Краљевине на управна подручја;
- 4) Закон о унутрашњој управи;
- 5) Закон о банској управи;
- 6) Закон о управном поступку;
- 7) Закон о устројству Министарства грађевина;
- 8) Закон о чиновницима;
- 9) Закон о државном рачуноводству;
- 10) Грађевински закон;
- 11) Закон о таксама;
- 12) Закон о државном савету и управним судовима;
- 13) Закон о Главној контроли;
- 14) Закон о радњама;
- 15) Закон о осигурању радника;
- 16) Закон о државним путевима;
- 17) Закон о недржавним путевима;
- 18) Закон о искоришћавању водних снага;
- 19) Закон о експропријацији;
- 20) Уредбе о одржавању и заштити јавних путева, мостова и пропуста;
- 21) Уредбе о путарима и надзорницима путева;
- 22) Уредба о подели Министарства грађевина на отсеке;
- 23) Уредба о овлашћеним инжињерима и архитектима;

24) Правилник о раду појединих одељења и отсека и дужностима појединих органа у Министарству грађевина;

25) Правилник за извршење радова у режији;

26) Правилник за набавку материјала за одржавање државних и недржавних путева;

27) Правилник о колаудовању и суперколаудовању;

28) Архивски послови по пословнику за опште управне власти, и

29) Администрација уопште.

VII За рачунске чиновнике:

Рачунски чиновници-приправници овај испит полажу у Министарству финансија у свему по правилнику прописаном од истог Министарства.

VIII За практичне техничаре (према струкама):

1) Познавање свих справа за цртање и свих врста цртаћег материјала;

2) Све врсте копирања планова;

3) Израчунавање површине и кубне запремине обичних геометарских тела;

4) Познавање грађевинског алата и материјала;

5) Главни елементи из зидања опеком, каменом и бетоном; израда зидова и сводова и везе дрвета у простим конструкцијама;

6) Хидрографија (кишомери, водомери, снимања попречних профила воденог тока);

7) Искоришћавање водне снаге (бране, уставе, преливи);

8) Уређење водних токова;

9) Врсте грађевинског материјала код дограђевина;

10) Насипи поред река за одбрану од поплаве;

11) Мелиорације (одводњавање и наводњавање);

12) Снабдевање водом и канализација;

13) Познавање законских прописа цитираних у овом правилнику за административне чиновнике, и то само у обиму, колико је то потребно за успешно и правилно вршење њихове службе, и

14) Администрација уопште.

IX. За архивске чиновнике:

1) Познавање законских прописа цитираних у овом правилнику за административне чиновнике у тач. 1—9 закључно;

2) Закон о таксама;

3) Уредба о подели одељења Министарства грађевина на отсеке;

4) Уредба о овлашћеним инжињерима и архитектама;

5) Правилник о раду појединих одељења и отсека и дужностима појединих органа у Министарству грађевина;

6) Архивски послови по пословнику за опште управне власти, и

7) Администрација уопште.

X. За надзорнике путева и надзорнике вода (према струкама):

1) Познавање свих врста радова на оправци и одржавању сувоземних путева и свих објеката на њима;

2) Познавање свих врста грађевинског материјала за одржавање путева и мостова;

3) Начин вађења камена као и његова прерада за употребу на путевима и мостовима;

- 4) Познавање грађевинског алата за оправку и одржавање путева и мостова;
- 5) Снимање и цртање појединих делова пута, које треба оправити, као и објеката на њима;
- 6) Премер и израчунавање депонованог материјала за одржавање путева и мостова и обрачунавање утрошеног материјала;
- 7) Руковање и чување грађевинског алата у магацинима;
- 8) Организација хидрографске службе (водомерне и кишомерне);
- 9) Израда елабората за мање објекте за регулацију река као и за мелиорацију;
- 10) Вршење одбране од поплаве (организација и начини);
- 11) Израда спискова надничара и њихових надница и спремање свих нужних реферата, и
- 12) Познавање законских прописа цитираних у овоме правилнику за административне чиновнике, и то само у обиму, колико је то потребно за успешно и правилно вршење њихове службе.

Оцена усјеха и издавање дипломе

Чл. 11. — С обзиром на израђени писмени задатак и одговоре на усменом испиту Комисија ће оценити успех кандидата, са:

- 1) Положио одлично;
- 2) Положио врло добро;
- 3) Положио добро;
- 4) Положио;
- 5) Није положио.

Кандидати који су положили овај испит добиће диплому о томе, коју потписује претседник комисије, а премапотписује деловођа.

Испит се може полагати три пута

Чл. 12. — Државни стручни испит може се полагати свега три пута. Ако кандидат и трећи пут испит не положи, губи за свагда право на полагање овог испита.

Чиновнички приправник који не положи стручни испит до навршетка пете године приправне службе, или који га ни трећи пут не положи пре тога рока, мора се отпустити из приправне службе.

Осуство за полагање испита

Чл. 13. — Ако је кандидат у државној служби онда за спремање ради полагања овог испита, као и за путовање од места становања до места у коме испит полаже и натраг, има право на осуство најмање петнаест а највише месец дана.

Награда испитивачима

Чл. 14. — Претседнику, члановима и деловођи испитне комисије припадају награде по правилнику Министарства финансија ДР.Бр. 72.100. од 14 јуна 1927. год., које сnose сами кандидати који полажу испит.

Накнада путних трошкова

Чл. 15. — Приправнику који полаже стручни испит ван места свог службовања признаје се право на путне трошкове ако испит положи.

Важење правилника

Чл. 16. — Овај правилник важи од дана обнародовања у „Службеним новинама” а од тога дана престаје да важи правилник о полагању државног стручног испита у ресору Министарства грађевина Бр. 31850. од 10 новембра 1926 год.

Службене новине Бр. 285. — ХСIII од 5. децембра, 1931. год.

ПРАВИЛА

П Бр. 46563. од 30. септембра 1931. год.

о полагању државног стручног испита чиновничких приправника државних централних позоришта

На основу § 14 ст. 3. Закона о чиновницима прописују се ова Правила о полагању државног стручног испита чиновничких приправника државних централних позоришта:

Чл. 1. — Чланови приправници државних централних позоришта (престављачко и техничко особље) могу бити постављени на чиновничко службено место само ако положи државни стручни испит по прописима ових Правила.

Чл. 2. — Ради испитивања кандидата постоје у Београду, Загребу и Љубљани сталне испитне комисије. Чланове испитних комисија за сваку годину унапред именује Министар просвете од пет стручних лица. Истим решењем одређује се и деловођа комисије.

Чл. 3. — Право на полагање државног стручног испита има сваки чиновнички приправник централних позоришта, који има најмање пуне две године признате службе у једном народном позоришту. Кандидат који је својевољно редовним путем напустио службу може полагати испит ако има две године службе и ако није прошло шест месеци од дана када је напустио службу.

Кандидату који је болешћу или неодложним разлозима спречен да се у одређеном року на испит пријави, неће се то време рачунати у рок.

Чл. 4. — Молба за полагање државног стручног испита предаје се преко дотичне позоришне управе. Уз молбу се подноси уверење управника о успеху кандидата у раду и његовом владању. Одлуку о пуштању на испит доноси комисија већином гласова; она одређује и дан полагања испита.

Чл. 5. — Државни стручни испит за претстављачко особље је усмен.

За усмени испит чланова драме, опере, балета или оркестра тражи се:

- 1) сценско извођење из оне гране позоришне уметности којој кандидат припада;
- 2) основно знање законодавства, првенствено у вези са позориштем.

За оцењивање из тач. 1 комисија ће одредити неки комад текућег репертоара у коме кандидат већ има своју улогу.

За чланове оркестра тражи се техника инструмента према врсти запослености у оркестру.

Чл. 6. — Државни стручни испит за техничко особље је усмен. Техничко особље је дужно осим знања позоришног законодавства показати довољно теориског и практичног искуства у својој струци, као самосталној грани и као примењеној на позоришну уметност и бински посао.

Чл. 7. — Кандидат који први пут падне на испиту може га поновити после 6 месеци. Кандидат може највише два пута полагати државни стручни испит, после чега губи за свагда право на полагање испита.

Чл. 8. — На крају испита комисија одлучује да ли је кандидат положио испит одлично, једногласно или већином гласова.

Чл. 9. — О целокупном испиту води се записник, који потписује испитна комисија и који се чува у архиви ове комисије. Кандидату који је положио испит издаје се уверење потписано од председника и деловође. О резултату испита комисија извештава Министарство просвете.

Чл. 10. — Претседнику и свакоме члану комисије припада награда и то: претседнику

200.— динара, а члановима и деловођи по 150.— динара од испита.

Чл. 11. — Ова Правила ступају на снагу кад буду обнародована у „Службеним новинама”. Тога дана престају важити Правила У.Бр. 1529. од 3 октобра 1926 године и У.Бр. 1590. од 7. октобра, 1926. године.

Службене новине Бр. 239. — LXXIV од 13. октобра, 1931. год.

ПРАВИЛА

Бр. 98151. од 23. октобра, 1931 год.,

о полагању државног стручног испита за чиновнике
Главне контроле

На основу § 14 у вези § 260 Закона о чиновницима и члана 26 и тач. 3 члана 37 Закона о Главној контроли, Главна контрола прописује ова Правила о полагању државног стручног испита за чиновнике Главне контроле:

Чл. 1. — О праву на полагање државног стручног испита у Главној контроли решава општа седница Главне контроле — у смислу одредаба Закона о чиновницима.

Чл. 2. — Испит се полаже пред комисијом у Главној контроли.

Чланове комисије, њихове заменике и деловођу именује општа седница Главне контроле почетком сваке године.

Чл. 3. — Комисије за испитивање састоје се, и то:

За звања из става 2 и 3 § 45 Закона о чиновницима — од пет чланова и деловође, а за звања из става 1 истога параграфа — од три члана и деловође.

Претседник комисије је најстарији члан комисије.

Чл. 4. — За звања из става 2 и 3 § 45 Закона о чиновницима испити су писмени и усмени, а за звања из става 1 истога параграфа испити су само усмени.

Писмени испит састоји се из једног практичног задатка у обиму програма усменог испита и траје два сата без прекида, а под надзором једног од чланова комисије.

Кандидат се при изради задатка може служити свима потребним законима.

Чл. 5. — За звања из става 3 § 45 Закона о чиновницима програм усменог испита састоји се из ових предмета:

- 1) Устав Краљевине Југославије,
- 2) Закон о Главној контроли са Правилником о раду Месних контрола и комесара за ванредне прегледе;
- 3) Закон о државном рачуноводству са Правилником за извршење одредаба из одељка „Б’ уговори и набавке;
- 4) Закон о непосредним порезама и Закон о скупном порезу;
- 5) Закон о државној трошарини;
- 6) Закон о таксама;

- 7) Царински закон и Закон о општој царинској тарифи са свима поступцима;
- 8) Закон о монополима;
- 9) Закон о организацији финансиске управе;
- 10) Закон о државном савету и управним судовима и Закон о пословном реду у Државном савету и Управним судовима;
- 11) Закон о чиновницима;
- 12) Закон о државном саобраћајном особљу;
- 13) Закон о устројству војске и морнарице са Законом о администрацији војске и морнарице;
- 14) Закон о унутрашњој управи;
- 15) Закон о банској управи;
- 16) Закон о општем управном поступку;
- 17) Грађански законик;
- 18) Законик о судском поступку у грађанским парницама;
- 19) Кривични законик са Законом о сузбијању злоупотреба у службеној дужности;
- 20) Законик о судском кривичном поступку;
- 21) Закон о уређењу редовних судова; и
- 22) Најпотребнија знања из државног књиговодства.

Чл. 6. — За знања из стаза 2 § 45 Закона о чиновницима програм усменог испита састоји се из ових предмета:

- 1) Устав Краљевине Југославије;
- 2) Закон о Главној контроли са Правилником о раду Месних контрола и комесара за ванредне прегледе;

- 3) Закон о државном рачуноводству са Правилником за извршење одредаба одељка „Б” уговори и набавке;
- 4) Закон о непосредним порезама и Закон о скупном порезу;
- 5) Закон о државној трошарини;
- 6) Закон о таксама;
- 7) Царински закон и Закон о општој царинској тарифи са свима поступцима;
- 8) Закон о монополимима;
- 9) Закон о организацији финансиске управе;
- 10) Закон о администрацији војске и морнарице;
- 11) Књиговодство са Законима и Правилним прописаним за вођење свију књига у државном књиговодству;
- 12) Трговачка рачуница;
- 13) Закон о чиновницима;
- 14) Закон о државном саобраћајном особљу;
- 15) Закон о устројству војске и морнарице;
- 16) Закон о унутрашњој управи;
- 17) Закон о банској управи;
- 18) Грађански законик, — одредбе о накнади штете, застарелости и о уговорима;
- 19) Законик о судском поступку у грађанским парницама, — одредбе о надлежности судова, о доказним средствима, о тужби, о роковима, о жалби, о поновљењу парница и о средствима обезбеђења;
- 20) Кривични законик, — одредбе о утаји, о послузи и о прављењу и употреби лажне исправе са Законом о сузбијању злоупотреба у службеној дужности; и

21) Законик о кривичном судском поступку, — одредбе о ислеђењу и доказним средствима.

Из предмета у тач. 4, 5, 6, 7, 8 и 15 кандидат мора располагати најпотребнијим знањем.

Чл. 7. — За звања из става 1 § 45 Закона о чиновницима програм испита састоји се из ових предмета:

- 1) Устав Краљевине Југославије;
- 2) Закон о Главној контроли;
- 3) Закон о чиновницима;
- 4) Опште одредбе Закона о таксама у колико се односе на таксирање молби, прилога, преписа и издавања уверења итд.; и
- 5) Организација рада у архивама, вођење протокола, регистара и других књига и руковаће актима.

Чл. 8. — Претседник испитне комисије одређује дан испита. Испитна комисија води записник у који се уписује место и дан испита, имена, презимена и звање претседника и чланова комисије, деловође и кандидата, као и резултат испита.

Записник потписују Претседник, чланови комисије и деловођа. Записник са писменим задатком чува се у архиви Главне контроле.

Чл. 9. — Успех кандидата по завршеном испиту оцењује се, положио са: „одличним”, „врло добрим” или „добрим” успехом и „није положио”.

У случају поделе гласова одлучује већина.

За кандидата, који на писменом испиту није показао најмање добар успех комисија ће одлучити да ли га треба или не пустити на усмени испит. Ако комисија одлучи да се не пусти на усмени испит — сматра се да испит није положио.

Одлуку комисије о резултату испита саопштава кандидату Претседник комисије одмах.

На захтев кандидата издаће му се уверење о положеном испиту потписано од Претседника, чланова и деловође.

Резултат испита унеће се у Службенички лист.

Чл. 10. — По ступању на снагу овог Правилника одредиће се одмах испитне комисије.

Чл. 11. — Ова Правила ступају на снагу кад се обнародују у „Службеним новинама”, када престају важити Правила за полагање државног стручног испита за чиновнике Главне контроле од 1927 године, („Службене новине” Бр. 47—Х, од 2 марта 1927 године, и Бр. 250—СII, од 25 октобра 1929 године):

Бр. 98151. — Из опште седнице Главне контроле, од 23 октобра 1931 године, у Београду.

Службене новине Бр. 258. — LXXX од 4. новембра, 1931. год.

ПРАВИЛА

1 Бр. 37354. — О. од 12 новембра, 1931 год.,

о полагању државног стручног испита у ресору Министарства трговине и индустрије

Чл. 1. — Чиновнички приправници Министарства трговине и индустрије и подручних му установа могу бити постављени на једно чиновничко службено место само ако поред испуњења осталих услова положе државни стручни испит, прописан овим правилима.

Чл. 2. — С обзиром на струке, полагаће испит према посебним прописима:

- а) Наставници трговачких, занатских и других стручних школа;
- б) Чиновници Државне хипотекарне банке;
- в) Чиновници Управе за заштиту индустријске својине;
- г) Чиновници Контроле мера;
- д) Чиновници Државног завода за унапређење индустрије и занатства.

Остали чиновнички приправници у ресору Министарства трговине и индустрије, полажу

државни стручни испит, према нижим одредбама.

Чл. 3. — Приправник мора да се упозна са свим гранама службе и свим званичним пословима концептних односно концептно помоћних, стручних или канцеларијских чиновника, те је и задатак испита да кандидат покаже потребну спремину за такав рад.

Чл. 4. — Државни стручни испит се полаже према томе коју школску спремину кандидат има и какве функције врши.

Чл. 5. — Приправници са факултетском или њој равном стручном школском спремом полажу државни испит према својим специјалним функцијама, које врше, из једне од ових група:

- I. Административно-правне групе и
- II. Инжињерско-техничке и хемијске групе.

Чл. 6. — Испит из административно-правне групе састоји се из два дела: општег и посебног (економско-политичког).

Чл. 7. — А. Општи део испита обухвата:

- 1) Теорију административног права у најглавнијим цртама с обзиром на примену у Министарству;
- 2) Позитивно законодавство;

- а) Устав Краљевине Југославије;
- б) Закон о Државном савету и Управним судовима, Закон о Главној контроли, Закон о чиновницима, Уредба о организацији Министарства трговине и индустрије, Закон о уређењу врховне државне управе, Уредба о подели на одељења Претседништва министарског савета и Министарстава, Закон о називу и подели Краљевине на управна подручја, Закон о унутрашњој управи, Закон о банској управи; Закон о општем управном поступку са изменама и допунама у њима; Закони који се тичу Народног претставништва, Закон о удружењима, зборовима и договорима, Закон о смањењу принадлежности;
- в) Закон о Државном рачуноводству, Закон о таксама и Правилник о извршењу истог;
- г) Закон о радњама и обртном реду; Трговачки закон, Закон о акционарским друштвима, Закон о берзама, Закон о мерама, Закон о испитивању чистоће злата и сребра, Закон о општинској мерини, Закон о општој царинској тарифи, Закон о увозу на прераду, Закон о коморама и њихове статуте;
- д) Закон о Државној хипотекарној банци, Закон о Народној банци, Закон о управи за заштиту индустријске својине, Закон о Државном заводу за унапређење индустрије и занатства;
- ђ) Закон о средњим школама, Закон о Српској краљевској трговачкој академији у Београду, Закон о средњој техничкој школи у Београду, Закон о женским занатским школама, Закон о мушким занатским школама.
- Б. Посебни (економско-политички) део обухвата:

Опште познавање економско-финансијских наука, привредне структуре Краљевине Југославије, трговинске, индустријске и занатске политике Краљевине Југославије, банкарства и кредита.

Чл. 8. — Испит из инжињерско-техничке и хемијске групе састоји се такође из два дела: општег и посебног.

А. Општи део испита обухвата само позитивно законодавство, и то:

а) Устав Краљевине Југославије;

б) Закон о чиновницима, Уредба о организацији Министарства трговине и индустрије, Закон о уређењу врховне државне управе, Уредба о подели на одељења Претседништва Министарског савета и Министарстава, Закон о називу и подели Краљевине на управна подручја, Закон о унутрашњој управи, Закон о банској управи; Закон о општем управном поступку са изменама и допунама у њима;

в) Закон о Државном рачуноводству, Закон о таксама и Правилник о извршењу истог с обзиром на примену у овом Министарству;

г) Закон о радњама, Закон о мерама, Закон о општинској мерини, Закон о осигурању радника, Закон о коморама и њихове статуте;

д) Закон о Управи за заштиту индустрије својине, Закон о државном заводу за унапређење индустрије и занатства.

Б. Посебни део обухвата ове предмете:

За инжињере-хемичаре, инжињере-технологе и хемичаре.

Опште знање из:

- 1) свију грана хемије;
- 2) хемијске технологије и механичке технологије;
- 3) познавање домаће хемијско-техничке индустрије.

Чл. 9. — Приправници са потпуном средњешколском или њој равном стручном школском спремом у колико специјалним прописима нису обавезни на полагање нарочитог стручног испита, полажу државни стручни испит, који се састоји из ових предмета:

- 1) Устав Краљевине Југославије;
- 2) Опште одредбе о организацији државне управе, Закон о уређењу врховне државне управе, Уредба о подели на одељења Претседништва министарског савета и Министарстава, Закон о називу и подели Краљевине на управна подручја, Закон о унутрашњој управи, Закон о банској управи, главније одредбе закона о чиновницима, Уредба о организацији Министарства трговине и индустрије, Закон о општем управном поступку са изменама и допунама у њима;
- 3) Закон о државном рачуноводству, Закон о таксама са обзиром на његову примену у Министарству;
- 4) Закон о радњама и акционарским друштвима, Закон о државној хипотекарној банци, Закон о Управи за заштиту индустријске својине, Закон о Државном заводу за унапређење индустрије и занатства.

Чл. 10. — Приправници са непотпуном средњешколском или њој равном стручном

школском спремом где их има, полажу само усмен испит из ових предмета:

Опште одредбе о организацији државне управе (специјално организација Министарства трговине и индустрије, главнији прописи Закона о таксама с обзиром на примену у Министарству са Правилником о извршењу истог), опште одредбе Закона о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда, инструкције о раду архивског особља и у опште темељно познавање свих архивских послова.

Чл. 11. — Испит за приправнике означене у чл. 5 и 9 је писмен и усмен.

Писмени испит приправника означених у чл. 5 састоји се из домаћег рада и писменог задатка а приправника означених у чл. 9 само из писменог задатка.

Испитна комисија одређује тему за домаћи рад, који кандидат има да поднесе у року, који не може бити краћи од месец дана нити дужи од три месеца, од пријема теме.

Ако домаћи рад буде примљен, кандидат се пушта на израду писменог задатка.

Писмени задатак се састоји у изради два практична случаја, које одреди испитна комисија из материје одређене за испите овим правилником, а који се дају кандидату на дан одређен за израду истог.

При изради писменог задатка искључена је јавност. Израда траје најдуже за приправнике означене у чл. 5 шест а за приправнике означене у чл. 9 четири сата.

Израда писменог задатка обавља се под надзором једног члана испитне комисије.

Приправнику се при изради писменог задатка стављају на расположење службене збирке закона и прописа.

Кандидат може полагати усмени испит само ако положи цео писмени испит.

Усмени испит је јаван и полаже се првог дана после дана одређеног за израду писменог задатка.

Чл. 12. — Право на полагање испита стиче приправник по навршетку друге године своје приправне службе.

Чл. 13. — Ако приправник не положи писмени испит, не пушта се на усмени испит и сматра се да тога пута испит није положио.

Ако приправник одустане од испита, сматра се да испит није положио.

Чл. 14. — Приправник може највише три пута полагати државни стручни испит. Размак између испита мора бити најмање шест месеци.

Чл. 15. — Приправник, који не положи стручни испит до навршетка пете године приправне службе, или који га и трећи пут не положи пре тога рока, отпушта се из приправне службе у ресору Министарства трговине и индустрије.

Чл. 16. — Приправнику, који пре положеног стручног испита ступи у ресор Министарства трговине и индустрије из ког другог ресора, односно струке време проведено у ранијем ресору односно струци рачуна се у рок приправне службе у ресору Министарства трговине и индустрије, али он мора провести у новој струци најмање једну годину дана, па да може уз остале услове стећи право на полагање испита, но са том годином не може да прекорачи крајњи рок од пет година приправне службе.

Чл. 17. — Испитни су рокови за усмени испит: мај и новембар.

Испити се полагају у Министарству трговине и индустрије односно код надлежне банске управе пред комисијом, коју одређује Министар односно надлежни бан.

Приправник полаже испит по правилу пред комисијом надлежном за подручје, у коме је служио на дан подношења молбе за пуштање на испит. Приправници Министарства полагају испит пред комисијом у Министарству.

На испит приправника означених у чл. 5. из свог ресора код Краљевских банских управа Министар шаље свога изасланика, који може суделовати у пропитивању ради чега ће банска управа благовремено извештавати Министарство о дану полагања испита.

Чл. 18. — Чланове комисије и деловођу поставља Министар односно бан решењем за сваку годину унапред, и њихово наименовање

објављује се у „Службеним новинама” односно службеном листу банске управе.

Чл. 19. — Испитну комисију образују:

а) За приправнике из административно-правне групе означене у чл. 5 и за приправнике означене у чл. 9 и 10, где кандидата означених у чл. 10 има, тројица међу најстаријим чиновницима Министарства, односно банске управе.

б) За кандидате из инжињерско-техничке и хемијске групе један од најстаријих чланова испитне комисије из тач. а) овога члана и два инжињера из струке, којој кандидат припада.

У комисију код банских управа улазе и чиновници струке из које се испит полаже.

Истим решењем поставиће се за исти период времена и три заменика члановима испитне комисије под а) и два заменика инжињера за сваку инжињерско-техничку и хемијску групу, а тако исто и деловођа комисије и његов заменик.

Чланови комисије и деловођа, који се бирају из редова чиновника, морају бити стални чиновници са школском спремом поменутом у чл. 5.

Чл. 20. — Испитна комисија се састаје на позив Општег одељења Министарства трговине и индустрије односно банске управе .

Чл. 21. — Најстарији члан комисије је претседник исте.

Претседник руководи радом комисије.

Дужност је деловође да води записник комисије и да отправља све административне послове око полагања испита.

Чланови комисије, који су са приправником у доказаном непријатељству или у односу рођака по правој линији, или по побочној до четвртог степена закључно, мужа и жене или сродника по браку до другог степена закључно, не могу суделовати као испитивачи.

Чл. 22. — Молбу за полагање државног стручног испита упућује приправник преко свога непосредног старешине, Министарству трговине и индустрије односно банској управи.

У молби је приправник дужан да наведе податке о годинама државне службе и из које од прописаних група има да полаже испит. На предлог старешине, који је дужан молбу спровести најдаље у року од 15 дана Министар односно Бан доноси одлуку о праву приправника на полагање испита.

Чл. 23. — О одређеном дану за полагање испита, приправник се извештава преко непосредног старешине.

Испити се обављају за време канцеларијског рада, а и после истог ако потреба захте.

Чл. 24. — О току испита води се за сваког приправника засебан записник у нарочитој књизи, у који се, поред осталих нужних података уписује и одлука комисије о томе, да ли

је приправник положио испит или није. Препис овог записника се заводи у деловодни протокол.

Записник потписују: претседник, сви чланови и деловођа комисије.

Оцене о показаном успеху кандидата су:

- 1) положио једногласно,
- 2) положио,
- 3) није положио.

Чл. 25 — Резултат испита саопштава се одмах кандидату, а по томе претседник комисије доставља препис записника рада са осталим актима Општем одељењу Министарства односно банске управе.

Чл. 26. — Ако је приправник испит положио, Опште одељење заводи решење комисије у службенички лист и персоналну књигу, а опште одељење код банских управа осим тога извештава о томе Министарство, где се налази други примерак службеничког листа приправника, ради уношења одлуке комисије у примерак службеничког листа и персоналну књигу, који се код њега налазе.

На захтев приправника Министарство односно банска управа издаје уверење о резултату испита, без ознаке да ли је испит редован или понован.

Чл. 27. — Приправници, који су у другом ком ресору положили државни стручни испит, ослобођавају се испита из оних предмета, који

улазе у испитни програм (чл. 7, 8, 9, 10), а које су већ положили у другом ресору.

Чл. 28. — Лица са нижом школском спремом ако накнадно стекну вишу школску спрему не могу напредовати у више положајне групе и звања, везана са стеченом вишом школском спремом, док не положе државни стручни испит по овде прописаним правилима, који се тражи за групе и звања (чл. 5, 6, 7, 8, 10 и 11) везана са том вишом спремом.

Чл. 29. — Лице, које из које друге струке државне службе грађанског реда, или из које друге државне службе или из самоуправне службе прелази у државну службу у ресору Министарства трговине и индустрије, мора поред испуњења осталих услова пре прелаза положити прописани државни стручни испит.

Министар трговине и индустрије може ослободити полагања овог испита лице, које прелази у четврту или вишу положајну групу.

Чл. 30. — За припрему и полагање испита приправника означених у чл. 5 и 9. може се одобрити једномесечно одсуство.

Чл. 31. — На име хонорара претседнику, члановима комисије и деловођи, плаћају сваком:

Кандидати именовани у чл. 5 по 100.— дин.

Кандидати именовани у чл. 9 по 80.— дин.

Кандидати именовани у чл. 10 по 50.— дин.

За преглед домаћег рада кандидат-приправник плаћа 200 динара, који се деле претседнику и члановима комисије.

Чл. 32. — Испит из инжињерско-техничке и хемијске групе могу полагати кандидати-инжињери технолози и инжињери хемичари, који после свршеног техничког факултета имају најмање две године праксе у државној или приватној служби своје струке.

Кандидати који се желе користити одредбама привремене Уредбе о овлашћеним инжињерима и архитектима Бр. 27327 од 8 октобра 1924. године, морају то у својој молби нарочито истаћи и назначити. У овом ће се случају од њих тражити потпуно знање дисциплина, које су овим правилима предвиђене за испит, а домаћи рад ће обухватити израду пројекта хемијско-техничких индустријских постројења или какву већу хемијску анализу.

Министарство трговине и индустрије издаваће овим кандидатима специјална уверења о положеном инжињерском испиту.

Чл. 33. — Ова Правила ступају на снагу када буду обнародована у Службеним новинама.

Службене новине Бр. 275. — LXXXVI од 24. новембра, 1931. год.

5

ПРЕГЛЕД НОВИХ КЊИГА

1. СУДСКА ПРАКСА КРИВИЧНОПРАВНЕ МАТЕРИЈЕ:
КЊИГА 1 И КЊИГА 2
Никола Пантелић
Београд: Службени гласник, 2020.
2. КРИВИЧНА ДЕЛА УБИСТВА У СУДСКОЈ ПРАКСИ:
500 ОДАБРАНИХ СЕНТЕНЦИ
Београд: Службени гласник, 2020.
3. ЗБИРКА СУДСКИХ ОДЛУКА ИЗ КРИВИЧНОПРАВНЕ
МАТЕРИЈЕ: 300 ОДЛУКА: КЊИГА 11
Београд: Службени гласник, 2023.
4. СУДСКА ПРАКСА РАДНОГ ПРАВА: ПРИМЕРИ СУДСКЕ
ПРАКСЕ АПЕЛАЦИОНИХ СУДОВА У СРБИЈИ,
ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА, УСТАВНОГ СУДА СРБИЈЕ
И ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА: КЊИГА 1
Јасминка Бакић
Београд: Службени гласник, 2023.
5. МЕЂУНАРОДНО ПРИВАТНО ПРАВО
Александар Јакшић
Београд: Службени гласник, 2021.
6. ГРАЂАНСКО ПРОЦЕСНО ПРАВО
Гордана Станковић; Владимир Боранијашевић
Београд: Службени гласник, 2023.
7. ЗЛОСТАВЉАЊЕ НА РАДУ:
ПРИРУЧНИК ЗА СЛУЧАЈЕВЕ ПРЕПОЗНАВАЊА,
СПРЕЧАВАЊА И ЗАШТИТЕ ОД ЗЛОСТАВЉАЊА НА РАДУ
Слађана Глигорић
Београд: Службени гласник, 2022.
8. ПЛАТОН И КАНТ: САВЕТИ ЗА ДОБАР ЖИВОТ
Иван Вуковић
Сремски Карловци; Нови Сад: Издавачка књижевница
Зорана Стојановића, 2016.
9. САВЕЗ ДУХОВА
Бранко Кукић; Светислав Басара
Чачак: Градац К., 2022.
10. АЛХЕМИЈА РЕЧИ
Јан Парандовски
Београд; Чачак: Б. Кукић; Градац К, 2022.

11. СОЛОЛАНД: РОМАНЕСКНА ДИЛОГИЈА:
ИЛИЈАС У ЗЕМЉИ ЗВАНОЈ ИДИЛ И ЗАКОН СОЛОЛАНДА
Хасан Бласим
Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.
12. МАРИНА А.
Ерик Фоторино
Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.
13. МОДРА КРВ
Јуриј Бујда
Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.
14. МИКЕЛАНЂЕЛОВ ПОМОЋНИК
Радивој Шајтинац
Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.
15. БОНСАИ
Алехандро Самбра
Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.
16. ДУБОКА НОСТАЛГИЈА
Борис Миљковић
Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.
17. РУКА У ВАТРИ
Сташа Бајац
Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.
18. ВРЕМЕНСКО СКЛОНИШТЕ
Георги Господинов
Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.
19. МОЈЕ АВЕТИ
Гвендолин Рајли
Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.
20. О ЈЕВЕРИМА И ЈУНКЕРИМА
Ерленд Лу
Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.
21. СЛОБОДНА:
ОДРАСТАЊЕ НА КРАЈУ ИСТОРИЈЕ
Леа Ипи
Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.

22. ПРЕБОЛЕВАЊЕ ЕВРОПЕ:
КОНСТРУКЦИЈА ЕВРОПЕ У СРПСКОЈ КУЛТУРИ
Зоран Милутиновић
Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.
23. ДУГА СВЕТЛА:
РАЗГОВОРИ, ПРОФИЛИ, ПАСТИШИ, ЋУТАЊА
Мића Вујичић
Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.
24. МАЈСТОР ВОДОПАДА:
КРАТКА ПРИЧА О УБИЈАЊУ: РОМАН
Кристоф Рансмајер
Београд: Геопоетика издаваштво, 2022.
25. САМ О СЕБИ
Срђан Карановић
Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.
26. BIG SUR
Џек Керуак
Београд: Лагуна, 2023.
27. ЗВЕЗДА НАД ПРАЗНИНОМ
Дејан Стојиљковић
Београд: Лагуна, 2023.
28. ПАПИР СА ВОДЕНИМ ЗНАКОМ: [РОМАН ДЕЛТА]. [ТОК 1]
Горан Петровић
Београд: Лагуна, 2023.
29. БОЖАНСТВЕНА ЛОЛА
Кристина Морато
Београд: Лагуна, 2023.
30. ДОРА МАР И ДВА ЛИЦА ЉУБАВИ
Бетина Шторкс
Београд: Лагуна, 2023.
31. МЛАДОЖЕЊА И МЛАДА
Алиса Ганијева
Бања Лука: Имприматур, 2023.
32. ЈЕДНА ИСТОРИЈА ПРИМОРСКИХ СРБА
Антун Фарчић
Београд: Информатика; Институт за новију историју Србије, 2022.

ПРЕПОРУЧУЈЕМО

1. Вељко Турађанин: **ПОЈЕДНОСТАВЉЕНЕ ФОРМЕ ПОСТУПАЊА У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА: НАЧЕЛО ОПОРТУНИТЕТА И СПОРАЗУМ О ПРИЗНАЊУ КРИВИЧНОГ ДЕЛА** / Београд: Службени гласник, 2021.

Преузето са сајта:

<https://klubglasnik.com/5181cf45-55ce-4859-9677-be03e83702a6/ПОЈЕДНОСТАВЉЕНЕ-ФОРМЕ-ПОСТУПАЊА-У-КРИВИЧНИМ-СТВАРИМА.aspx>

Предмет монографије под називом *Поједностављене форме поступања у кривичним стварима* јесу начело опортунитета кривичног гоњења и споразум о признању кривичног дела. Традиционално кривично процесно законодавство Републике Србије није познавало ова два правна института до почетка XXI века, када је направило заокрет ка западноевропским идејама концепције кривичног поступка. Начело опортунитета готово сваком изменом Законика о кривичном поступку добија све ширу примену, но одређени проблеми и даље постоје када говоримо о кругу кривичних дела за које се може применити одлагање кривичног гоњења, као и о извршавању наметнутих обавеза. Такође, споразум о признању кривичног дела све чешће се примењује, о чему сликовито говоре статистички подаци. Истовремено, један од елемената споразума о признању кривичног дела може да буде управо једна или више обавеза које су прописане за одлагање кривичног гоњења, чиме долази до повезивања ова два изузетно битна правна института. У првом делу монографије анализирана је примена начела опортунитета кривичног гоњења у упоредним законодавствима и у законодавству Републике Србије, док други део монографије садржи компаративну, домаћу и анализу праксе примене института споразума о признању кривице. Свестраном анализом свих наведених елемената, аутори су дали сопствене закључке о могућим променама кривичног процесног законодавства у овим областима.

2. Стефан Самарцић: **РЕХАБИЛИТАЦИЈА ПОЛИТИЧКИХ ОСУЂЕНИКА: ИСТРАЖИВАЊЕ ПРВИХ ДЕСЕТ ГОДИНА ПОСТУПАКА РЕХАБИЛИТАЦИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ** / Београд: Службени гласник, 2021.

Преузето са сајта:

<https://www.slglasnik.com/правна-библиотека/едиција-владавина-права/рехабилитација-политичких-осуђеника>

Студија Стефана Самарцића *Рехабилитација политичких осуђеника* представља изузетан допринос српској науци кривичног права и правној науци уопште. Деконструкцијом појма рехабилитације у кривичном праву, и разграничењем од сродних института, у овој књизи је успостављено разликовање између фундаментално различитих института који носе исти назив рехабилитација. Студија је изнедрила неколико оригиналних класификација у којима се успостављају нови основни појмови – редовна, ванредна и напослетку специјална рехабилитација политичких осуђеника. Самарцић закључује да је у нашем правном систему институт рехабилитације политичких осуђеника недовољно одређен и „хибридне” правне природе, иако би у њему морали бити доминантнији кривичноправни елементи. Студија садржи и упоредноправни преглед прописа о специјалној рехабилитацији у државама источне и централне Европе и њене међународне оквире донете под окриљем Савета Европе. Као основни предмет догматске анализе аутор је детаљно и појединачно анализирао све одредбе првог и другог српског закона о рехабилитацији, уз илустративну анализу појединих аспеката истраживања судске праксе.

Књига је од користи за судије и адвокате, онима који се баве правном теоријом и праксом, али и широј читалачкој публици заинтересованој да се свестраније упозна са применом института рехабилитације политичких осуђеника.

3. Владимир Марић: **ОРИГИНАЛНОСТ АУТОРСКОГ ДЕЛА** / Београд: Службени гласник, 2021.

Преузето са сајта:

<https://klubglasnik.com/5b89fdb7-946c-4700-8c77-78287ebadb7d/ОРИГИНАЛНОСТ-АУТОРСКОГ-ДЕЛА-.aspx>

Ова књига је посвећена само једном ставу, једног члана, једног закона; јер управо је толико законодавац посветио простора питању оригиналности ауторског дела у Закону о ауторском и сродним правима. Тај правни институт – оригиналност ауторског дела – споменут је само у члану 2. став 1. Закона о ауторском и сродним правима. Аутор се трудио да то питање расветли, пре

свега, са аспекта онога што о томе каже судска пракса, како домаћа, тако и страна.

Књига *Оригиналност ауторског дела* садржи правно историјски преглед како су судови код нас и у иностранству тумачили тај правни институт током протеклих деценија и наравно, како то чине данас. Када се обрађују основни појмови ауторског права треба имати у виду међународни карактер те правне гране. Национални прописи из ове области обликовани су под снажним утицајем међународних уговора, пре свега под утицајем Бернске конвенције за заштиту књижевних и уметничких дела која такође спомиње оригиналност ауторског дела. Сви национални прописи из ове области – аутор не зна за другачији пример – појам ауторског дела увек повезују са његовом оригиналношћу. Из тог разлога, и сви национални судови широм света расправљају о појму оригиналности ауторског дела. Најбоља пракса из иностранства може, по мишљењу аутора, да буде користан водич и за наше правнике.

Ова књига се бави искључиво правном димензијом оригиналности ауторског дела. Универзитети и друге академске институције постављају своје захтеве оригиналности неког научног рада, али то није био предмет нашег интересовања. Те две категорије нису потпуно раздвојене, али их не смемо ни поистовећивати. Ова књига је посвећена томе како судска пракса и правна теорија виде питање оригиналности ауторског дела.

4. Драгутин Аврамовић: СУДИЈЕ, ПРАВО И ПСИХОЛОГИЈА: ОГЛЕД О СУДИЈСКОМ ОДЛУЧИВАЊУ НА ТРАГУ ЦЕРОМА ФРЕНКА / Београд: Службени гласник, 2021.

Преузето са сајта:

<https://klubglasnik.com/fe772424-ccc9-4fb6-9cb7-820bb76b93f5/-СУДИЈЕ-ПРАВО-И-ПСИХОЛОГИЈА.aspx>

Колико личност судије утиче на пресуду? Да ли је утицај предрасуда код судија пресудни несвесни фактор приликом доношења одлуке? Да ли су природа и проблеми судијског одлучивања свевремене и невезани за континент? Колико медији и притисак јавности утичу на пресуду? У трагању за одговорима на ова питања, аутор анализира опус Церома Френка, радикалног представника америчког правног реализма и федералног судије. Намера аутора је да укаже на универзалност и практични значај закључака који су у теорији у великој мери потцењени. Испитивањем Френкових теза о утицају психологије и личности судије на правни исход, кроз исцрпно истраживање спроведено међу судијама у Републици Србији, аутор се приближава закључку да судије увек остају људи, са свим људским врлинама и слабостима, а не неприкосновена и непогрешива божанства, попут Дворкиновог судије Херкулеса. Релативизацијом

извесности правног исхода, а на трагу Френковог чињеничног скептицизма, аутор настоји да читаоце наведе на преиспитивање свевременог мита о правној сигурности.

5. Горан Марковић: УСТАВНИ ЛАВИРИНТ: АПОРИЈЕ УСТАВНОГ СИСТЕМА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ / Београд: Службени гласник, 2021.

Преузето са сајта:

<https://klubglasnik.com/9b409dd7-c439-4a56-8a9b-4926c2a4e3e2/-УСТАВНИ-ЛАВИРИНТ.aspx>

У овој монографији анализиран је уставни систем Босне и Херцеговине у целини, тако да обухвата уставну материју на нивоу Босне и Херцеговине и на нивоу ентитета, кантона, Брчко Дистрикта и локалне самоуправе. Књигом су обухваћени сви делови уставне материје, и то тако да након описа правних норми којима се уређује уставна материја, следи њихова анализа. У овом истраживању представљена су различита теоријска становишта, а аутор се није устезао да полемиче с другим ауторима о релевантним темама. Притом, он је следио начела објективне научне анализе и користећи научну методологију формулисао властите ставове о спорним питањима, у мери у којој је то било могуће ван идеолошко-политичких оквира, вредносних судова и политичких предрасуда.

Због свог предмета, теоријског приступа и акрибичности, ову књигу препоручујемо читаоцима, јер не само да пружа увид у уставни систем Босне и Херцеговине већ је и својеврсни приручник о основним елементима уставноправних институција у већини земаља.

6. Виолета Кеџман: МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ И КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ / Београд: Clio, 2023.

Преузето са сајта:

https://clio.rs/proizvodi/multimedia/medijska-pismenost-i-kriticko-misljenje_294477

Књига *Медијска писменост и критичко мишљење* убедљиво и аргументовано доказује да медијској писмености, као основном генератору развоја критичког мишљења, у средњошколском образовању треба посветити посебну пажњу. У исти мах, она пружа одсудан допринос дефинисању овог, до сада неодређено и прешироко схватаног појма.

Заснована на критичкој педагогији, ова систематична, прегледна, интердисциплинарна студија као примарни циљ образовања истиче подстицање критичке свести ученика, тј. развијање њихове компетенције за анализу социјалних, економских и политичких противречности у друштву. Домети

критичког мишљења се, како ауторка показује, не исцрпљују само са критичким разумевањем медијских садржаја. Оно је смислено само ако је операционализовано – ако, дакле, води племенитим акцијама на личном и колективном плану. Партиципација појединца у грађанском друштву и, у коначници, демократизација грађанског друштва крајњи су исходи до којих медијска писменост и критичко мишљење треба да доведу.

Студија *Медијска писменост и критичко мишљење* оригинално је и комплексно емпиријско истраживање чији ће резултати бити драгоцени креаторима јавних политика у области средњошколског образовања, али и свима који увиђају да процес васпитања и ширења потребних знања у дигиталном добу, више не може да се заснива на конвенционалним праксама аналогног друштва.

7. Борис Миљковић: **ДУБОКА НОСТАЛГИЈА** / Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.

Преузето са сајта:

<https://www.geopoetika.com/o-knjizi/1826/duboka-nostalgija>

У Америци су *Парове* Цона Апдајка назвали временском капсулом (због мноштва историјских догађаја смештених у позадину приче). Миљковићев роман могао би се слично одредити, јер су и у њему личне судбине неодвојиве од епохе у којој се прича одвија.

Дубока носталгија стиже до дна, али тамо и даље копа: кроз слике успона и пада источноевропског комунизма, овај беспрекорно написан роман тражи и одсликава скривену сексуалну револуцију која се одиграла на крилима идеолошке еуфорије.

Успон и пад, ти обавезни појмови из сексуалног речника, имају своје важно значење и у политици. То писац ове књиге види и зна и вешто користи.

И сам присутан на сликама епохе, одмах уз главне јунаке, он своје стање назива заточеништвом у фотографији. Одатле нам се јавља и занимљиво прича како је стварно било.

Овај роман-есеј почиње и завршава се дилемом о којој научници и даље расправљају – једни тврде да живот, као такав, има будућност, а други опет кажу да, ако је има, а вероватно је има, онда и смрт има будућност, светлу и доживотну.

Писац ове забавне и неодољиве књиге прикључује се поменутој научној дискусији питањем: – Има ли наших трагова у будућности, тамо где још нисмо стигли? Шта ако је наша слика, тј. слика о нама, доспела пре нас у та далека прострства, побегла одавде брзином светлости и тамо се сместила и спојила са неким другим сликама? Шта онда?

„Овај приповедачки есеј је апликација која омогућава читаоцу да, пошто је инсталира у сопственој глави и пратећи детаљно описана упутства, искористи сопствене фотографије као сведочанство о историји и свету око себе.”

Милош Радовић, редитељ

8. Сташа Бајац: **РУКА У ВАТРИ: РОМАН** / Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.

Преузето са сајта:

<https://www.geopoetika.com/o-knjizi/1827/ruka-u-vatri>

Она је новинарка. Снима документарне филмове о криминалцима, стално је у покрету, храбра и осетљива. „Раскопава земљу до подземних вода које заобилазе и тужилаштво и полиција.” Иако прави својеврсни омаж препознатљивим женским именима ове врсте новинарства, посебно онима која више нису међу нама, у свом роману првенцу Сташа Бајац и сижеом и стилем одлази изван очекиваног и предвидивог. Роман *Рука у ватри* је и крими и љубавна прича, боји га и насиље и топлина, смртна озбиљност и сарказам, опасност и страст; ход је ово по ивици, који читаоце збуњује и од ког се јеже. Снажан социолошки аспект, изражен у приказивању друштва и породице као његове основне ћелије, обогаћен је духовитим, а сложеним поређењем савременог Београда и Берлина, шире Балкана и Запада – вешто, мудро, до детаља перцептивно осликавање различитих култура и менталитета, без глорификације и заузимања страна.

„Актуелан, идеолошки и психолошки утемељен, иновативан, узбудљив роман, у којем речи пулсирају од напетости и грца до опуштања по најтоплијим емоцијама, све док вам опет не *зазидају плач у устима.*”

Јасна Новаков Сибиновић

„*Рука у ватри* је оно што је и снажно и мекано, опасно и емотивно, сирово и цинично. Оно што те тера да читаш у даху, да преписујеш делове и шаљеш пријатељима. Пут од презира до заљубљености, поглед у прелепу таму због које изгоримо.”

Никола Љуца, редитељ

9. Ерленд Лу: **О ЈЕВЕРИМА И ЈУНКЕРИМА** / Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.

Преузето са сајта:

<https://www.geopoetika.com/o-knjizi/1840/o-jeverima-i-junkerima>

У последњим данима живота стари Јевер подучава младог Јевера породичној историји и практичним стварима као што су полуга за чишћење блата, камионет, храњење птица, јастуци, скутер, жене и, што је најважније, осамсто година стари сукоб са породицом Јункер која живи на суседном имању. Јевер не жели да напусти овај свет док на следећу генерацију не пренесе обичаје и навике, знање, животну мудрост и мржњу према Јункерима.

„Без сумње ћете се насмејати, јер је Ерленд Лу овде баш онакав каквог га волимо... Плакао сам од смеха док сам читао *О Јеверима и Јункерима*; Ерленд Лу спада у најдуховитије норвешке писце, и сатира лако тече између редова.”

Симен Ингемундсен, *Рандаберг 24*

„Није то никакав хокус-покус. И све почиње погледом. Не обарај поглед. Не скрећи поглед. То ти је пола посла. Ако дође до разговора, пробај да утврдиш шта она воли. Постављај јој уопштена питања у вези с тим. Ако воли цвеће, постављај питања о цвећу, ако воли јастучиће, постављај питања о јастучићима, на пример: Имаш ли омиљено јастуче? Шта ти у вези с јастучићима доноси радост? Када би морала да изабереш једно јастуче, које би изабрала? Да си ти јастуче, какво би јастуче била, шта мислиш? Ово су само примери, наравно. Има бескрајно много питања о јастучићима, о цвећу и свему осталом. Само мораш да их смислиш сам. Можеш да вежбаш код куће. Пред огледалом. Док притискаш уши уз главу. Можда можеш и да их залепиш траком. Ево, недавно сам купио добру црну изолир-траку, мислим да би могла да ти држи уши. Узми комад па пробај, у фиоци је у предсобљу, горњој, ако је твоја мајка није ставила негде другде.”

Одломак из књиге

10. Дача Мараини: **ДРАГИ ПЈЕР ПАОЛО** / Београд: Clio, 2023.

Преузето са сајта:

https://clio.rs/proizvodi/klepsidra/dragi-pjer-paolo_294490

Био је култни редитељ и, не мање, култна личност – због снаге својих аргумената, неконформизма, хомосексуалности, страсти према филму, борбености и своје насилне и мрачне смрти. Прошло је сто година од рођења

Пјер Паола Пазолинија, а скоро педесет од његовог одласка. Још увек је снажан и утицајан, способан да надахне. Од света коме је припадао – од пријатеља који су га посећивали, од књижевног друштва у ком је деловао – није остало много. Само један протагониста спреман је да се сећа и исприча причу.

Дача Мараини

Мараини је један од Паолових најближих пријатеља. На страницама ове књиге испреда присан и искрен дијалог, способан да продужи и оживи дубоку приврженост саткану од поштовања, уметничких и кинематографских искустава, идеја и путовања која су делили са Албертом Моравијом и Маријом Калас, у жељи да открију свет, особито Африку. Ову деликатну исповест Мараини конструише као ванвременску преписку у којој је све живо и присутно.

У писмима Пјер Паолу, том структуралном стожеру књиге, снови играју централну улогу. Они су простор за дискусију, где сећања бујају и придружују се размишљањима на која Пазолинијев живот, мисао и мистериозна смрт ауторку и данас побуђују. Стил саткан од љупкости и сентименталности, али и рационалне и чврсте компоненте својствене Дачином писању, чине ово сећање које спаја прошлост, садашњост и будућност одсудним за изналажење одговора на питање – ко је заиста био човек коме историја културе двадесетог века толико дугује.

11. Бил Брајсон: **ШЕТЊА КРОЗ ШУМУ: ПОНОВНО ОТКРИВАЊЕ АМЕРИКЕ НА ПУТУ КРОЗ АПАЛАЧКЕ ПЛАНИНЕ** / Београд: Лагуна, 2023.

Преузето са сајта:

https://www.laguna.rs/n6016_knjiga_setnja_kroz_sumu_laguna.html

Вративши се у Америку након двадесет година проведених у Великој Британији, Бил Брајсон је одлучио да се поново упозна са својом родном земљом ходајући *Путем кроз Апалачке планине* дугим 3.400 километара, који се протеже од Џорџије до Мејна. Рута нуди задивљујући пејзаж тихих шума и светлוצавих језера – а писцу пружа бескрајне могућности да сведочи величанственој глупости својих ближњих. За почетак, ту је невероватно запуштени Стивен Кац, пријатељ из Ајове који га прати у шетњи. Али *Шетња кроз шуму* је много више од обичне шетње – Брајсоново оштро око је мудар сведок овог лепог али крхког предела, и док прича о његовој фасцинантној историји, он упућује дирљиву молбу за очување последње велике америчке дивљине.

„Пут кроз Апалачке планине састоји се од око пет милиона корака, а Брајсону полази за руком да нам измами смех, и често неочекивани закључак, на сваком који пређе... Тешко је не церекати се кроз свих 340 страница. Чиста забава.”

Kirkus Reviews

„Брајсон зарања у дивљину и израња као новопечени љубитељ природе који савладава мукотрпне лекције из ослањања на себе самог... Брајсон је неодољиво збуњен, а сваку нову недаћу дочекује са чуђењем и шегом.”

Publishers Weekly

„Потпуно заблудела и невероватно смешна пустоловна прича... Толико смешна да ћете се гласно смејати и читати пасусе свакоме спремном да саслуша.”

Washington Post

„Мешавина нежности, хумора и преко нам потребне еколошке свести.”

Miami Herald

„Брајсон приповеда о истини на урнебесан начин.”

Los Angeles Times

12. Стефани Молтон Саркис: **ГАСЛАЈТИНГ: ПРЕПОЗНАЈТЕ МАНИПУЛАЦИЈУ И ЕМОТИВНО ЗЛОСТАВЉАЊЕ** / Нови Сад: Психополис, 2023.

Преузето са сајта:

<https://psihopolis.edu.rs/nova-knjiga-gaslajting/>

Гаслајтера познајете. То је ваш шармантни, самоуверени, духовити тип са којим излазите и који вас контролише. То је колегиница која увек успева да побере све заслуге на послу за ваш заједнички труд. То је политичар који никад не признаје грешке... Гаслајтери су мајстори контроле и манипулације, који често доводе у питање и ваш осећај шта је стварно, шта није, и због којих почињете да преиспитујете сопствена осећања, инстинкте и здрав разум. Гаслајтери користе ефикасан и перфидан облик прикривеног психичког и емотивног злостављања са жељом за манипулацијом, поседовањем или управљањем туђим животом, а манипулација је основни начин њиховог понашања. Такве људе можемо срести било где – у породици, браку, пријатељству, комшилуку, на послу, на друштвеним мрежама, политици, сектама...

Како препознати гаслајтере? Зашто су токсични и како да се на здрав начин заштитите од њих? Зашто вас неко уверава у све супротно од онога што осећате и знате? Зашто гаслајтери у почетку изгледају „нормално” и које су упозоравајуће „дрвене лампице”? Шта да радите када сте ви гаслајтер? Које су практичне стратегије за превазилажење и суочавање са гаслајтингом? О терапији, саветовању и другим начинима да дођете до помоћи.

Иначе, прва употреба термина гаслајтинг (*енгл. gaslighting*) је забележена још 1954. године, а постао је популаран захваљујући филму *Плинско светло* (*Gaslight*) у којем главни јунак покушава да увери своју супругу да почиње да луди.

13. Декер Келтнер: **ПАРАДОКС МОЋИ: КАКО СТИЧЕМО И ГУБИМО УТИЦАЈ И МОЋ** / Нови Сад: Психополис, 2023.

Преузето са сајта:

<https://psihopolis.edu.rs/knjiga/paradoks-moci/>

Шта је моћ, а шта парадокс моћи? Како се моћ стиче, злоупотребљава и губи? Да ли апсолутна моћ апсолутно квари људе? Која је цена немоћи? Зашто моћ доводи до саможивих нагона, неучтивости, самовеличања, мањка емпатије и смањених моралних осећања? Зашто се моћ стиче а не отима се? Аутор полази од чињенице да је парадокс моћи један од образаца друштвеног живота који је део наших свакодневних односа и који обликује оно на шта ће се наш живот на крају свести.

Парадокс моћи се састоји у томе да нас поседовање моћи наводи да изгубимо управо оне вештине које су нам омогућиле да стекнемо моћ. Наиме, стичемо моћ и успевамо да мењамо стање у свету (у Америци се користи термин *make a difference* – „да се направи разлика” или „да се свет учини бољим местом” када се говори о намерама да се помаже човечанству) захваљујући ономе што је најбоље у људској природи, али исту ту моћ губимо због онога што је најгоре у људској природи. Често стичући способност да мењамо ствари у свету побољшавајући животе других људи, истовремено стичемо и моћ и привилегије које нас нагоне да се понекад понашамо као импулсивне неконтролисане психопате. Главно питање је како онда можемо да надмудримо парадокс моћи и искористимо моћ на најбољи начин? Као одговор аутор сугерише поштовање пет етичких принципа којима можемо стећи трајну моћ: свест о поседовању моћи, показивање скромности, фокусираност на друге људе, исказивање поштовања и мењање контекста немоћи. Дуго се појам моћи повезивао са Макијавелијем код којег се у суштини радило о безобзирности и стратешкој примени силе, нпр. диктатора или силеџија. Келтнер доказује да данас овакав начин разумевања моћи не може да опстане јер не може да објасни смисао много важних и корисних промена у људској историји, као што су изуми у медицини, научна открића, закони који штите оне с мање моћи и др.

6

ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА

**ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА У БИБЛИОТЕЦИ УПРАВЕ
ЗА МАЈ 2024. ГОДИНЕ**

1. ПАПИР СА ВОДЕНИМ ЗНАКОМ
Горан Петровић
Београд: Лагуна, 2023.
2. ВИА ПУЛА
Драган Великић
Београд: Лагуна, 2023.
3. РУДНИК
Миодраг Мајић
Београд: Вулкан издаваштво, 2023.
4. ЕЛЕГИЈА О БЕЛОЈ ДЕВОЈЧИЦИ
Зоран Пеневски
Београд: Лагуна, 2023.
5. САМ О СЕБИ
Срђан Карановић
Београд: Геопостика издаваштво, 2023.
6. ЗВЕЗДА НАД ПРАЗНИНОМ
Дејан Стојиљковић
Београд: Лагуна, 2023.
7. ОСТАВИНСКА РАСПРАВА АНАСТАСА КОНА
Срђан Секулић
Бања Лука: Имприматур, 2022.
8. КОНСТАНТИН: КЊИГА О ВИНАВЕРУ:
СРПСТВО КАО СУДБИНА
Бранислав Станковић
Нови Сад: Прометеј, 2023.
9. ИСТРАГА О НЕПРИЛАГОЂЕНИМА
Душан Микља
Београд: Вулкан издаваштво, 2023.
10. МОЈИХ ДЕВЕТ ЖИВОТА
Милош Шобајић
Београд: Вукотић Медиа, 2021.

Главни и одговорни уредник: Смиља Богдановић, начелник Одељења
(smilja.bogdanovic@uzzpro.gov.rs)

Технички уредници: Јелена Васиљевић, организатор пријема и евиденције
захтева корисника
Јелена Катана, документалиста за електронске каталоге
и библиотечку базу података

Сарадници: Смиљана Павков, документалиста система базе података
Иван Комаров, документалиста за електронске каталоге
и библиотечку базу података
Лепосава Милановић, документалиста за израду документационог
фонда
Гордан Горуновић, оператер за системе базе података
Радмила Тубин Михајловић, организатор пријема и евиденције
захтева корисника
Дејан Станојловић, оператер припреме података

Лектор: Смиља Богдановић
Коректор: Јелена Васиљевић

Компјутерска обрада: Одељење за информационо-документационе и библиотечке
послове

Техничка подршка: Радинка Мићовић, програмер софтверских решења

ШТАМПА: УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
Београд, Немањина 22–26